

Estratègia catalana de cooperació universitària amb el Marroc

Seminari de reflexió i definició de línies de treball

2 de març
9:30 – 14:00 hores

Rectorat de la Universitat Oberta de Catalunya

RESUM¹

Programa

- **Presentació**

Josep M. Vilalta, secretari executiu de l'ACUP.

Pastora Martínez Samper, vicerectora de Globalització i Cooperació de la Universitat Oberta de Catalunya (UOC).

Imma Bayarri, tècnica d'Incidència i Educació, Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament.

- **Introducció, programa i objectius del seminari**

Nadja Gmelch, cap de projectes de l'ACUP.

- **Context: Situació actual de desenvolupament i de l'educació superior i la recerca a Moçambic**

Albert Farré, investigador de la Universitat de Brasília i soci del Centre d'Estudis Africans.

- **Exposició d'experiències i reflexions sobre la cooperació universitària entre Catalunya i Moçambic: Debat entre tots els participants del seminari**

Gemma Xarles, directora de l'Àrea de Cooperació Universitària per al Desenvolupament de la UOC

¹ Aquest resum ha estat elaborat per [l'Àrea de Cooperació Universitària per al Desenvolupament](#) de la UOC.

Paraules de benvinguda

Josep M. Vilalta dona la benvinguda als presents en el seminari i explica la motivació que empeny a l'organització de l'acte.

L'ACUP té un conveni de col·laboració amb l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament (ACCD) per analitzar les línies que es poden posar en marxa dins de l'àmbit acadèmic a Moçambic i a Catalunya. Aquesta sessió de treball vol servir per detectar els projectes, les iniciatives i conèixer quines àrees estan fent cooperació bilateral entre Moçambic i Catalunya. Vilalta informa que el mes de maig és previst un viatge sobre terreny amb les autoritats del país per veure com es pot reforçar la cooperació.

Pastora Martínez, agraeix als presents l'assistència al seminari dedicat a la cooperació universitària a Moçambic. Martínez explica que la UOC ha creat un nou vicerectorat de Globalització i Cooperació per a enfortir l'estratègia d'internacionalització i reforçar la cooperació per al desenvolupament.

Imma Bayarri de l'ACCD excusa l'assistència d' **Helena Vicente**.

Exposa que fa dotze anys que treballa a l'ACCD i que no ha treballat mai en projectes a Moçambic.

Introdueix el Pla Director 2015-2018 com a eina molt important a nivell tècnic que està enfocat en les temàtiques de gènere i drets humans (ddhh). El Pla director 2015-2018 vol interconnectar els actors de tot tipus per a fer una cooperació integrada. Per a reptes globals, solucions globals.

Bayarri destaca la universitat com a motor per fer el canvi de paradigma en les noves generacions. Fins ara, els projectes de cooperació han versat en primària i secundària i la universitat ha quedat relegada.

La tècnica ha parlat de la Convocatòria de subvencions 2016 que pretén impulsar sinergies entre el Govern de Catalunya i les universitats catalanes. Segons Bayarri, «És un repte». L'any 2008 va ser la primera convocatòria de subvencions amb les universitats. La convocatòria d'aquest any sortirà el 7 de març i farà molt èmfasi en la perspectiva de gènere i dels ddhh.

El Pla Director té vuit enfocaments claus perquè tant entitats com universitats catalanes apliquin en els països prioritaris.

Requisits:

1. Les intervencions han de donar resposta a les causes estructurals que provoquen la vulneració del dret que es vol mantenir. O sigui, s'han de treballar les causes estructurals del dret que es vulgui treballar.
2. S'hauran de tenir en compte les desigualtats de gènere i les interseccionalitats. Analitzar les desigualtats de gènere en relació amb altres (ètnia, religió, etc.).
3. S'hauran d'identificar els grups exclosos o vulnerabilitzats. En el cas de Moçambic, el pobles indígenes o la població amb menys accés al món acadèmic.
4. El Pla Director ja no parla de beneficiaris sinó de titulars de drets, de titulars de responsabilitats i de titulars d'obligacions (autoritats) que garanteixen el dret.
5. S'hauran de crear espais de participació, modelats a les necessitats de cada país.
6. S'haurà d'enfortir l'empoderament: el titular de dret exigeix el dret.
7. Hi haurà d'haver una remissió de comptes qualitativa amb tots els titulars.
8. S'haurà de fer una avaluació participativa, implicant tots els titulars.

Aquests són els vuit punts de la CUD, com a eina de transformació i canvi de paradigma.

Introducció, programa i objectius del seminari

Nadja Gmelch explica que es proposa elaborar una estratègia país de cooperació universitària en els països prioritaris de l'Agència Catalana. Aquest pretén ser un fòrum de debat amb les universitats de l'ACUP per identificar els interessos de la comunitat acadèmica científica catalana a Moçambic.

Gmelch informa que l'ACUP està treballant estretament amb la UOC en aquest projecte.

Com a antecedents, Gmelch ha explicat que ja s'havia fet un viatge de prospecció a Moçambic en el marc de la Xarxa Vives i que, abans de la sessió, s'havia consultat el document.

La cap de projectes de l'ACUP comunica que s'ha elaborat un [mapa de les relacions](#) que s'han mantingut fins ara entre les universitats catalanes i les de Moçambic, basat en la informació rebuda de les universitats de l'ACUP.

Gmelch aclareix que aquesta jornada s'ha convocat sense comptar amb Moçambic per raons de pressupost. Tot i així, segons l'ACUP, es tracta de mirar els interessos d'aquí i de no anar amb la idea de voler ajudar els països del sud sinó de garantir una relació de tu a tu. El seu punt de vista és que no s'ha de dependre dels fons de subvenció de forma excessiva.

Introdueix **Albert Farré**. És investigador a la Universitat de Brasília i ha viscut molts anys a Moçambic per motius acadèmics. Se li ha demanat a l'expert que expliqui el context de Moçambic i de l'educació superior del país per a, posteriorment, poder fer les propostes de les tres preguntes del programa: identificació dels àmbits temàtics (treball en xarxa), modalitats i actors de cooperació.

Context: Situació actual de desenvolupament i de l'educació superior i la recerca a Moçambic

Albert Farré es presenta:

- L'any 2003 va rebre una beca MAEC-AECID per a acabar la tesi de doctorat a la UB. Va viure un període de recerca i amb contracte a Portugal que el va permetre estar cada sis mesos a Moçambic. Arran de la crisi, no hi va haver continuïtat del projecte de recerca i va marxar a Pretòria a continuar la recerca que feia amb el contrapunt de Sud-Àfrica. Ara està al Brasil i està vinculat encara a Moçambic. Té relació amb l'Àfrica lusòfona.
- Des de la seva experiència, ha seguit els debats dels acadèmics moçambiquesos i coneix de primera mà el context polític.

Albert Farré parla del context polític de Moçambic:

- És un país estable i on la democràcia funciona. L'any 2014, va sortir electe el tercer president democràtic. Hi ha estabilitat institucional i un creixement econòmic important amb inversions en petroli, carbó, i exportacions d'energia.
- La part negativa és que existeixen punts de violència localitzada entre els dos partits que controlen la vida política dels acords de pau. Hi ha llacunes dels acords de pau i l'oposició amenaça de deixar la vida política per agafar les armes. Hi ha segrestos exprés, carreteres tallades, la inflació és molt alta i aguditza la dependència alimentària de Moçambic. Això provoca revoltes per l'augment del preu de les despeses bàsiques.

L'investigador aprofundeix en el debat de les universitats a Moçambic i els seus desafiaments.

Farré ha identificat diversos autors i persones influents a les universitats del país com: Bettencourt Capece, Hérdel Jauana, Salvador Forquilha, Ana Maria Guina, Euclides Gonçalves, Severino Ngoenha.

Farré explica que l'any 1994 només hi havia tres universitats públiques: UEM, UP, ISRI. I que l'any 2006 se'n van crear dues més: UniZambeze (Beira) i UniLúrio (Nampula). I a més, en aquest temps, hi ha hagut un desplegament de les altres universitats públiques cap a les províncies i hi ha més competitivitat entre les universitats.

O sigui, que hi ha hagut un creixement important i un desplegament de les universitats públiques i, alhora, un creixement accelerat de les universitats privades. El creixement dels centres privats ha estat exponencial. Són molt competitius fins al punt de fer ús de males praxis (ex.: plagis).

Quina és la situació actual de l'educació superior a Moçambic?

Farré intenta respondre aquesta pregunta:

- La manca de personal qualificat no és tan punyent com fa vint anys enrere. Hi ha molta gent formada a l'exterior, que ha tornat al país. El progrés és evident.
- L'Estat és el principal contractista i és un problema. Molts professionals *top* ocupen càrrecs de direcció, assessoria i de gestió. Hi ha molt intervencionisme de l'Estat en elecció de càrrecs universitaris i partidisme. Molts acadèmics prestigiosos amb connexions a l'estranger acaben creant centres autònoms de recerca fora de la universitat, finançats per ambaixades i universitats (IESE, OMR, CESAB). Com que aquests acadèmics tenen un espai limitat de moviment a la universitat, part de la tasca acadèmica la fan fora.
- Com remarca Farré, cal una estratègia per sectors prioritaris. Falten especialistes qualificats en els sectors estratègics de la cultura moçambiquesa, com les indústries extractives de petroli o gas, que han de contractar personal estranger per manca d'especialistes locals. També passa a l'agricultura, el turisme, el desenvolupament comunitari (terres, consultes comunitàries).
- Està a debat, si la Universitat ha de promoure la diversitat cultural i lingüística o ha de promoure la uniformitat per a augmentar la cohesió i l'enfortiment del país? És un país molt centralitzat en les capitals.

Per a finalitzar, Albert Farré aporta les **conclusions** següents:

1. Moçambic té una estructura universitària molt complexa, de funcionament laberíntic: descobrir qui pren les decisions i quan es prendran ocupa molt de temps. Hi ha malestar per això dins de la universitat.
2. La gent a les universitats és molt cosmopolita. Molts membres dels equips universitaris coneixen bé els sistemes universitaris estrangers (sud-africà, europeu, brasiler, indi, australià) perquè molt sovint ells mateixos han estudiat màsters i doctorats allà.
3. Hi ha polèmica amb el manteniment del nivell i la qualitat dels estudis universitaris fora de la capital, especialment en les facultats de medicina. L'accés als estudis universitaris fora de la capital hauria de tenir la mateixa qualitat que a la capital.

4. S'hauria d'especialitzar la formació per a crear valor afegit en el país. Les especialitzacions permetrien crear una cadena de valor afegit dins el propi país. Per exemple, exportar petroli però que surti el més tractat possible.

Per a acabar, Farré fa una reflexió sobre l'actitud de no austeritat de les universitats moçambiqueses quan es col·labora amb «donants». Segons la seva opinió, costarà molt treure's l'etiqueta de donants.

Exposició d'experiències i reflexions sobre la cooperació universitària entre Catalunya i Moçambic: Debat entre tots els participants dels seminaris

Gemma Xarles moderarà el debat de reflexió del passat i futur amb Moçambic. Presenta el resum del mapa de relacions entre les universitats de l'ACUP i les institucions d'educació superior de Moçambic i és la dinamitzadora de la sessió.

Xarles enceta el debat amb una pregunta: «Les universitats han de tenir escales de marbre a Moçambic?»

La directora de Cooperació de la UOC planteja com es pot reaccionar davant la limitació pressupostària. Les universitats de Moçambic volen col·laborar però volen ser tant com els altres. S'han de construir hospitals iguals que als que tenim a casa. Els locals demanen igualar els sous i les feines amb els expatriats estrangers. El problema és que els expatriats cobren del país d'origen.

En aquest punt del debat, Bayarri de l'ACCD vol aclarir el concepte «consultes comunitàries».

Es fan les reflexions següents: la llei de terres de Moçambic va suposar una consulta comunitària. Era un lloc no urbà i es va consultar a la comunitat. Va haver una negociació sobre guanys i responsabilitats de cada part. Era una inversió molt bona pel país però potser no era bo per a la comunitat. Es va donar informació a la comunitat, formant la gent. L'ús del portuguès és molt limitat a les comunitats i algú havia de ser capaç de facilitar la comunicació en altres llengües. La consulta és lliure i informada. Qui ha de fer la consulta és el govern i no les empreses extractives. Les universitats què poden fer? Explicar la llei, obrir un centre de formació jurídica que desenvolupi aquesta legislació. A Moçambic, la gent està avesada a la situació quotidiana de les comunitats: són entitats plurals.

Gemma Xarles pregunta: Moçambic té relació amb altres països? Responen que sí, amb Sud-Àfrica i Brasil, entre molts d'altres.

Nadja Gmelch respon que en els últims anys, Moçambic ha estat un dels països que ha rebut més ajuda de la cooperació internacional (també les universitats). S'ha de parlar de quin rol podria jugar la cooperació de les universitats catalanes, ja que hi ha països amb programes de cooperació de milions d'euros i les catalanes no hi poden competir.

Una intervenció des de la Universitat de Girona explica que, a la Xarxa Vives, hi ha tres universitats pel disseny del grau de fisioteràpia que van tenir la idea de muntar el projecte basat en el model de Bolonya i ampliar-lo a Mali, Gàmbia, Ghana, les Illes Balears i Elx. Van rebre una subvenció de l'AECID per portar professorat. La idea per a fer projectes conjunts és trobar un fil comú i que sigui una petició d'ells des del ministeri, que ells reclamin i les universitats catalanes s'hi sumin.

A continuació, es proposa una **ronda de presentacions** dels assistents a la trobada i surten moltes aportacions al debat.

Un membre de la Càtedra de Periodisme de la UAB ha viscut a Moçambic i assegura que el país té ombres. Cada cop que hi ha eleccions, es pregunten què és democràcia. L'objectiu de la seva feina allà és posar en marxa investigacions sobre el pluralisme en el sistema de mitjans de comunicació moçambiquesos. La recerca planteja fins a quin punt la democràcia funciona o no. És un programa per a professors de formació doctoral. Amb aquest projecte es vol contribuir a que l'escola creï els seus propis doctors i places de doctorat.

Un altre assistent és metge i ha treballat a Moçambic durant molts anys amb un projecte de papil·lomatosi laríngia, ja que a Moçambic no hi ha vacuna ni protocols. Moçambic també té protocols obsolets de malària (el 5% de nens es quedaven sords o cecs i eren marginats). La Facultat de Medicina a Maputo va adquirir un equip de radioteràpia i TAC però els equipaments per sí mateixos no serveixen de res perquè el seu ús depèn de la formació dels metges, de si ha llum o no n'hi ha. Assegura que els segrestos exprés són una realitat.

Sílvia Lloveras de la Universitat de Girona planteja quin model de cooperació es vol seguir. Les oficines de cooperació han de donar suport institucional al professor que aporta l'expertesa.

Una membre de la Fundació Ocularis de Sant Joan de Déu (oftalmòlegs i optometristes) que treballa a la UPC, considera que s'ha de formar perquè continuïn formant però que quan va ser allà, no ho van fer. Assegura que hi ha moltes mancances de graus (no hi ha optometristes, per exemple). Els metges no sabien utilitzar la instrumentació ni descarregar el software. Segons la seva opinió, és bàsic que sigui el mateix govern que demani quines necessitats té. No s'haurien de donar coses que els locals no troben necessàries o que no s'han plantejat tenir.

Un professor investigador de la UPC anuncia que viatjarà pròximament a Moçambic.

L'Oficina de Cooperació de la UPC també està d'acord que els projectes de cooperació han de ser a demanda de la contrapart i també aposta pel reforç comunitari.

Nadja Gmelch de l'ACUP repren l'idea que s'ha d'anar un pas més enllà del que necessiten i també identificar els interessos d'aquí. S'ha de saber per què a un investigador o acadèmic de Catalunya li interessa treballar a Moçambic. Explica que en la cooperació entre Europa i Àfrica no és té l'objectiu d'ajudar. Identifiquen l'interès de treballar amb les universitats moçambiqueses i estableixen relacions de tu a tu.

L'investigador que marxa a Moçambic afegeix que no va a fer cooperació allà sinó recerca.

Pastora Martínez, vicerectora de la UOC, explica la seva experiència en l'Hospital Clínic amb un projecte iniciativa de l'Estat espanyol. Per a ella, es tracta de buscar el *win win*. S'ha de fer un desplegament al terreny però s'ha de ser alguna cosa més que no només donants. Actualment, el grup de malària del Clínic s'ha globalitzat. El Clínic rep metges de Moçambic que s'estan formant.

Bayarri de l'ACCD afirma que s'ha de trencar amb «el que què puc fer per tu?». En aquest *win win*, el *win* per a ells és incidir en la població vulnerabilitzada. Si no és així, no hi ha apropiació. Els projectes se'ls han de fer seus i s'han d'implicar en l'actuació. Si ells no dissenyen els materials, si no donen les capacitacions, no és un *win* i no hi ha impacte. El *win* ha de venir d'ells perquè és una demanda de la contrapart local. Es tracta de col·laborar conjuntament.

Gemma Xarles parla de la Nova Agenda 2030. Assegura que l'enfocament de treballar conjuntament ha canviat. La universitat no té la funció d'ajudar, no és una ONG. També vol remarcar que a Moçambic hi anirem com a ACUP. El bagatge individual de cada universitat ha de servir per anar com a ACUP i trobar el valor afegit d'anar-hi conjuntament com a universitats.

Xarles també vol saber quin enfocament es vol posicionar de manera conjunta: «Anirem a parar a les elits perquè és Cooperació de les Universitats? Hi ha més gent que no és l'elit que vol accedir a les universitats?»

També destaca que hem d'intentar fer una anàlisi del que hem fet com a universitats a Moçambic, ara que s'ha vist que augmenten els universitaris allà. S'ha de saber quines institucions, organismes de govern, centres de recerca, xarxes, ONG locals, treballen amb les universitats catalanes.

Els temes que interessin a Moçambic són diversos: periodisme, arquitectura i construcció, enginyeria civil, portuària, marítima, medi ambient, agricultura i indústria alimentària, aigua, gestió de residus, TIC i ràdio, recerca.

Ja hi va haver un intent de la Xarxa Vives de treballar conjuntament.

L'ACUP es fixa en la Cooperació belga (VLIR-UOS) per a fer el diagnòstic. Els temes que els interessin són DDHH, salut, seguretat alimentària i tecnologia dels aliments, emprenedoria, lideratge, enginyeria civil.

Per a Xarles, la cooperació ha de ser entre iguals. És CUD, per tant també s'ha de parlar de recerca, i arribar al màxim de població i no només a les elits.

El debat continua amb:

Albert Farré, com a soci dels Centre d'Estudis Africans, explica que en l'última renovació amb l'Ajuntament de Barcelona es va impulsar una declaració de la societat civil sobre per què ens interessa conèixer l'Àfrica. Interessa molt aprendre de les societats africanes i fer recerca. En saben més que nosaltres de molts temes (com per exemple el clima). Hi ha interès en la recerca que arrossega llocs de treball i logística i els resultats de la recerca són positius per a tothom.

Eva de l'Oficina de cooperació de la UPC vol saber a quin ritme puja la classe mitjana africana (mercats que s'obren: noves carreteres, escoles, etc.). Per a ella és d'obligació conèixer el continent africà i mantenir-hi lligams perquè hi estem al costat.

Pastora fa una altra contribució dient que s'ha de posar a l'agenda la part de la recerca i de docència en el *win win* però s'ha d'engrescar tothom. Les universitats poden fer una política molt maca des de dalt però si els professors no estan convençuts, no funcionarà. Parla també de la incidència política i de si s'han d'establir lligams a nivell polític en els països focus perquè sigui més fàcil a nivell universitari accedir-hi.

Per a l'ACDD, sí. Els representants a Moçambic poden obrir algunes portes. La ministra de Moçambic va ser a BCN i es van enfortir els lligams amb el país, es van detectar les necessitats institucionals. L'Agència pot obrir portes a nivell institucional en el món acadèmic superior.

Xarles recorda que en el Pla País Moçambic les universitats estan posades anecdòticament d'entre totes les institucions catalanes.

L'ACDD replica que a Moçambic també es tenen interessos de relacions comercials perquè hi ha una situació de desenvolupament econòmic. El Pla Director és per a tots els països prioritaris i per a tots els departament de la Generalitat. El Pla obliga tots els departaments a fer cooperació per al desenvolupament, per tant han de ser coherents. Bayardi creu que s'han de fer dos camins: des de les universitats pressionar perquè les tinguin en compte i des de l'Agència fer els plans anuals que aterrin al pla director i crear els espais de presència de la universitats.

Gemma Xarles insisteix perquè es tingui en compte l'esforç que estan fent les universitats en el pla director.

Bayardi de l'ACCD replica que no hi ha fragmentació nord-sud i recorda que les universitats són titulars de drets i de responsabilitats.

Sílvia Lloveras de la Universitat de Girona assegura que les universitats no ho tenen tan fàcil. Accedeixen a moltes àrees com un actor més (ministeri, AECID). I a les convocatòries de subvencions de la Generalitat no hi eren les universitats. Ara les universitat hi són a cooperació per al desenvolupament però no a la de projectes territorials. Es vol reconduir. Lloveras es queixa que començar de zero és molt pesat perquè les universitats porten molts anys fent cooperació. Sorprenen anar a l'ACCD a explicar qui som i què fem.

Bayardi anima a demanar una reunió amb el nou conseller d'exteriors, Raül Romeva i amb Manel Vila, nou director general de Cooperació de l'ACCD. Afirma que a nivell tècnic estan amb les universitats i anima a que els facin arribar les peticions de reunions.

Josep M. Vilalta informa que Raül Romeva ha demanat col·laboració a les universitats catalanes per a fer projecció exterior. Per a ell, aquestes fronteres tan estàtiques de relacions internacionals i de cooperació, ara, es difuminen més. És un món global.

«Hem demanat reunió al director general de cooperació i al conseller, perquè l'ACUP vol tenir la funció de diplomàcia acadèmica, si la voluntat política ho vol. Crea molts vincles que Catalunya estableixi lligams amb altres països a través de la col·laboració acadèmica».

Per altra banda, Vilalta ha parlat també dels estudiants. En l'apartat d'Educació per al Desenvolupament, pensa que s'ha d'aprofitar per formar els estudiants i transmetre valors. Pensar en el món que ha de venir. Tots els estudiants que passin per les universitats han d'adquirir uns coneixements i uns valors de cooperació en el món global.

L'orientació de l'ACUP ha estat reforçar les institucions. Per a Vilalta, la clau d'una bona cooperació és reforçar les universitats en els països en cooperació. Fins ara, les universitats han estat amb les elits però Vilalta confia que ja es transformarà el país. A Moçambic, només va a la universitat el 5% de la població però ja canviarà d'aquí uns anys.

Jordi Prat de la FAS-UAB considera que s'ha de trobar el valor afegit de treballar plegats. Posa sobre la taula que les universitats catalanes no compten amb el pressupost de Suècia. S'han de fer actuacions globals, que no només passin pel pressupost, però també s'ha de saber què es treu d'anar a Moçambic juntes.

Es planteja parlar amb els africans que ja estan aquí i que no han pogut venir. Es fa palès que les universitats catalanes no tenim referència de contactes d'associacions, universitaris, teixit empresarial, grups organitzats, moviments socials, etc.

Es parla de les institucions públiques i privades. Hi ha molta diferència econòmica i d'accés. En les privades hi ha un ventall molt ampli però en la pública hi ha un volum més gran. A nivell de sous, hi ha diferències tot i que tots els sous són baixos.

Els professors tenen consultores privades per a viatjar. Hi ha descontrol del professorat. Hi ha gent ben preparada amb prestigi internacional però que no deixa de ser professor a la universitat pública. Manté l'etiqueta però no treballa allà.

Tenen prioritat a les públiques però les privades tenen el seu pes important també. No existia l'especialitat d'odontologia i la privada va aportar aquesta facultat (a Maputo).

Es desconeix quants Moçambiquesos que han fet el doctorat a Europa i si han tornat. També es planteja buscar les tesis amb Moçambic com a objecte d'estudi o projectes a Moçambic i crear una base de dades.

Es tracta el tema territorial. L'estratègia espanyola té una estratègia prioritària, la catalana en té una altra. Com ha de ser l'abordatge? En el Pla País Moçambic a nivell espanyol impera la descentralització. La catalana, encara ha de sortir.

També es parla de qui controla les zones de conflicte a Moçambic. La UPC té projectes al nord i la UAB, al sud. Es diu que s'han d'establir contactes amb les universitats del centre i del nord. Exclouïó de certes elits que reclamen tenir presència. Moçambic és molt centralista i el poder de decisió està a la capital. Hi ha molta retòrica de descentralització però no és una realitat encara. S'haurien d'enfortir les universitats públiques de Beira i Nampula (capitals importants demogràficament però menystingudes políticament).

Es creu que no s'ha de tenir pressa. Si no es vol que vegin les universitats catalanes com a donants, que no hi vagin 15 dies, fer reunions i donar els diners. Crear empatia i relacions és cosa de temps. S'han de conèixer les dinàmiques dels departaments i trobar les possibilitats reals de col·laboració.

Es proposa anar primer allà on tenim les relacions més estretes. Detectar les problemàtiques de cada projecte que es tingui allà. Es tracta de com sumar i millorar projectes que ja existeixen. En alguns casos la confiança ja existeix.

També es proposa enfortir l'ensenyament superior a Moçambic en l'àmbit TIC al servei de la salut, urbanisme, etc. com a àmbit transversal.

Es critica que com a universitats catalanes només aportem idees. No ha quedat clara la relació amb l'Agència Catalana i per a fer projectes es necessiten diners.

No només s'ha de demanar finançament a Cooperació, també tenir en compte Exteriors, Universitats: CIC (Consell Interuniversitari de Catalunya), etc.

Es considera que el rol de les Universitats ha d'anar més enllà de la mobilitat d'estudiants, que és anecdòtica. S'ha d'escapar de l'intercanvi cultural i del rol d'ONG. No és el paper que la Universitat catalana vol jugar.

Es remarca que no només es desenvoluparan projectes que marqui l'ACCD i que també es faran els projectes que sumin.

Grups de treball

- Què volem fer en el futur? – Identificació d'àmbits temàtics i àrees de treball
- Amb qui volem treballar? – Identificació de regions i /o actors clau
- Com volem col·laborar? – Identificació de modalitats de cooperació

